

מדוע ציקלידים מאבדים צבעם בכניסתם לאקווריום הביתי?

ד"ר גל הרצוג¹

¹סניפירים- חוות גידול דגי נוי, קיבוץ חפץ חיים. 050-5966801
Snapirimfarm@gmail.com

הוגש לפרסום: 06/06/15

הפיכת הדג לפגיע יותר. עוד חשוב לציין, כי הורמון זה פוגע, לרב באופן בלתי הפיך, במערכות המין, במיוחד באלה הנקביות, עד לכדי גרימת עקרות מלאה.

מדוע תתכן ירידה בצבעי הדג באקווריום הביתי?!

בראש ובראשונה אנו מפסיקים את החשיפה להורמון. בהמשך, תנאי עקה (סטרס), איכות מים ירודה (ידובר במאמר המשך), או האכלה במזון באיכות נמוכה, יכולים כולם, או כל אחד מהם בנפרד, להוביל להרס תאי הפגמנט בעור הדג (תאי כרומופור, בעיקר).

עוד מעניין לציין כי התאורה או צבעי הרקע באקווריום משפיעים גם הם על צבעי הדג, ולפעמים באופן הפוך על דגים שונים. כאשר הרקע בהיר ו/או התאורה חזקה (עוצמת אור $W/L > 0.5$), ציקלידים, נוטים להפחית משמעותית את צבעיהם. זאת בניגוד לדגי קומט (זהב), למשל, אשר גידולם בחושך, מוביל להפחתה משמעותית במופע הצבעים, כתוצאה מהרס תאי הכרומופור (תאי הצבע). ויצירת תאי כרומופור כמעט חסרי פגמנטים במקומם.

במקרה של ציקלידים, רקעים כהים, יובילו לרב באופן טבעי ומיידי (מספר דקות) לחיזוק צבעי הדג. כפי הנראה על מנת לאפשר לנקבות לזהות גם בסביבה כהה את צבעי הבולטים של הזכר.

כאשר אנו נכנסים לחנות לממכר דגי נוי אנו נפעמים מהצבעים הרבים הנגלים לעינינו. הציקלידים, הגיעו, כפי הנראה, לפני מספר ימים מחוות הגידול שם קיבלו תנאים טובים, הכוללים: האכלה במזונות עשירים, החלפות מים קבועות ומשטרי יום/ לילה סדירים. בנוסף הם הוזנו (כמעט תמיד) במזון המכיל את ההורמון הזכרי טסטוסטרון, בתוספת חומרי צבע (כגון ויטמין P, קנטקסנטין ועוד).

תמונה 1: ציקליד מלאווי מסוג פיקוק סאנשיין צהוב.

ע"פ פטנט אמריקאי של Robert Cinquemani משנת 1980, הזנת דגים באחוז נמוך של ההורמון טסטוסטרון (0.003%) מובילה לחיזוק משמעותי מאוד של צבעי הדג, זאת ללא פגיעה באורך חיו או בתנגודת גופו למחלות. מעניין לציין כי חלק מהמגדלים בארץ מוסיפים רמות לא מדויקות ואף מוגזמות של ההורמון, וכתוצאה מכך מפחיתים באופן ניכר את חוסנו של הדג בפני מחלות. קרי, חיזוק מופע הצבעים על חשבון

אדומים, צהובים וכתומים בדג, מומלץ להוסיף למזון משפחה של צבענים המכונה קרוטנואידים. קרוטנואידים הם פגמנטים הנמצאים בעיקר בפירות בפרחים וביצורים ימיים (כדוגמת סרטנים וחסילונים) בעלי צבע אדום, כתום וצהוב (במאמר המשך נרחיב על חומרים אלה כמרכיב חשוב במזון).

לבסוף, צריך לזכור כי גם אם נאכיל את ילדינו רק בעגבנייה, המהווה מזון בריא לכל הדעות, במשך תקופה ממושכת, יחסרו בגופם ויטמינים ומומסים רבים. לכן, גם עבור הדגים שלנו, חשוב מאוד לגוון בסוגי המזון על מנת לספק את הצריכה היומית המומלצת עבור כל אחד מאבני הבניין בגוף. בנוסף, מומלץ בתדירות של פעם/ פעמיים בשבוע "לפנק" את הדגים במזונות חיים/ קפואים כדוגמת תולעי דם, תולעי קליפורניה, תולעי קמח או טוביפקס אשר עשירים בחלבונים מן החי ומעודדים חיוניותם ורבייתם של הדגים.

שמירה על ערכי מים תקינים, לצד האכלה קבועה במזונות איכות מגוונים צפויה לשמור על דגים בריאים המציגים מופע צבעים נהדר.

תמונה 2: ציקליד מלאווי מסוג פיקוק תות.

מהו המזון הטבעי אשר יוביל לחזרתו של הצבע?!

אם מדובר בדגים אשר צבעם כחול/ ירוק. מומלץ להשתמש במזון עשיר באצת ספירולינה למשל (אצה כחולית/ ירוקית). ספירולינה נחשבת גם אצל בני אדם כמזון-על המכיל כמעט את כל אבני הבניין. בנוסף כיוון שהאצה בעצמה עשירה מאוד בפגמנטים ירוקים וכחולים היא מחזק מאוד צבעים אלה גם בדג הניזון ממנה. במקרה של מופע צבעים

References:

1. Patent number US4239782, Robert Cinquemani, 1980
2. Helfman, G.S., Collette, B.B. & D.E. Facey. 1997. The Diversity of Fishes. Blackwell Science. Pp. 528.
3. Wallin, M. 2002. Nature's palette. How animals, including humans, produce colours. Bioscience explained. 1(2): 1-12. (www.bioscience-explained.org/EN1.2/pdf/paletteEN.pdf)